

AMERICAN SOCIOLOGICAL
REVIEW

February, 1976, Volume 41 Number 1

Sadržaj:

Moć mobilizacije u urbanoj zajednici: Preispitivanje ekološkog pristupa (James R. Lincoln); Učena retorika znanosti: Komedijski patos u istraživanju vozača koji se odaju piću (Joseph Gusfield); Uznapredovali kapitalizam i odnosi između Crnaca i bijelaca u SAD (Edna Bonacich); Zaposlene žene 1940—1960 (Linda J. Waite); Odlučujući faktori administrativne kontrole: Analiza u japanskim tvornicama (Phelps Tracy i Koya Azumi); Regionalne razlike u predrasudama (Russel Middleton); Životne oznake i struktura »mreže«: Blok-model studija biomedicinskih istraživanja (Ronald L. Breiger); Proces postignuća profesionalnog statusa muškaraca i žena (McKee J. McClendon).

U potonjem članku analizira se proces postignuća profesionalnog statusa muškaraca i žena u SAD. Autor dolazi do interesantnog zaključka da, iako su zaposlene žene obrazovanije i k tome još dolaze iz statusno viših porodica nego li nezaposlene domaćice, podaci ne upućuju na zaključak da bi status žena, koji se odnosi na zvanje, mogao biti znatno unižen ako je veća proporcija žena zaposlena.

Ipak, primjećuje se, obrazovanje je najznačajnija determinanta, faktor koji odlučuje i određuje postignuće profesionalnog statusa i muškaraca i žena.

U procesu obrazovnog promaknuća ima mnogo sličnosti u muškaraca i žena. Interesantno je da obrazovanje roditelja (promatrano po spolu) nema znatnijeg utjecaja na dužinu školovanja djece (odnosno i otac—sin, majka—kći). Dakako, napominje autor, utjecaj porodice na obrazovanje je u zaposlenih žena donekle manji, nego li u nezaposlenih domaćica.

Da rezultate ovog istraživanja i, dakako, zaključke koji se nameću — da nema značajnih razlika u postignuću statusa koji se odnosi na zvanje, treba uzeti s određenom dozom skepse, sugerira i sam autor napominjući da je ista statusna hijerarhija građena na sasvim različitim profesionalnim strukturama. Naime, 2/3 broja žena obuhvaćenih istraživanjem ulazi u zanimanja poznata kao »white collar jobs«, dok je toj istoj profesionalnoj strukturi pripadalo manje od polovice muškaraca koji su ispitivani. Uzorci iz nejednakih profesionalnih struktura, nejednakost koja se manifestira na razdiobi »white collar jobs« i »blue collar jobs«, uzrokovali su stvaranje zaključka da se inače dobro poznate nejednakosti polova pokažu kao jednakosti, kao ravnopravnost.

Uza sve to treba uzeti u obzir i činjenicu da je u istraživanju izostalo ispitivanje Crnaca, što, dakako, daje još manjkaviju sliku stvarnog stanja u postignuću profesionalnog statusa.

April, 1976, Volume 41 Number 2

Sadržaj:

Tradicionalna religija u suvremenom društvu: Teorija lokal-kozmopolitanske uvjerljivosti (Wade C. Roof); Prihod koji se odnosi na zvanje i efekti nadmetanja manjina i segregacija: Reanaliza nekih novijih podataka (David Snyder i Paula M. Hudis); Namjeravano rađanje i participacija radne snage mladih žena: Uvid iz nerekurzivnih modela (Linda J. Waite i Ross M. Stolzenberg); Dvojno zanimanje porodica i migracije (R. Paul Duncan i Carolyn Cummings Perruci); Test Ericksonove teorije o odnosu između graničnih kriza i represivne pravde (James Inverarity); Naplata za dvojezičnost u Puerto Ricu (J. Angle); »Društvo« i porodični odnosi (A. Booth i J. N. Edwards); Determinante načina koordinacije unutar organizacije (A. Van De Ven, A. L. Delbeco i R. Koenig jr.); Naplata, sredstva i cijena pokretnosti (N. B. Tuma); Rasne i klasne predrasude: Njihovi efekti kao protest protiv desegregacije u školi (M. Giles, D. S. Gatlin i E. F. Cataldo).

Autore posljednjeg članka interesira područje rasnih odnosa i time povezano anticrtačko ponašanje zasnovano na rasnim predrasudama.

Prije svega, pravi se određeno nijansiranje — klasne, odnosno, rasne predrasude. Bolje rečeno, nastoji se objasniti da su rasne predrasude zasnovane na klasnim predrasudama, kao što su, uostalom, rasne predrasude ne iscrpljuju u predrasudama Crncima.

Iz istraživanja se može zaključiti da je povezanost između rasne predrasude i protesta protiv desegregacije u školi prisutna u onih koje karakterizira nesklad — težnja za visokim obrazovanjem ili visokim primanjima, ali ne oboje, a koji je potkrijepljen postojećom dvojbena statusnom situacijom. Tako statusno »rascijepljeni« imaju najveću sklonost ka protestu protiv desegregacije, a ta je sklonost, dakako, zasnovana na klasnoj predrasudi, koju još više potencira prisutna statusna »rascijepljenost« (mada se autori ovdje gube u nastojanju diferenciranja klasne i rasne predrasude, nastojeći klasnu predrasudu odvojiti od situacije dvojbena, rascijepljenog statusa, čime se rasna predrasuda nedosjedno pripisuje onima koji su statusno rascijepljeni, a klasna predrasuda onima koji su u statusnom usponu).

June, 1976, Volume 41 Number 3

Sadržaj:

Porjava etniciteta; Revizija i reformulacija (W. L. Yancey, E. P. Erickson i R. N. Juloani); Rasna diskriminacija i prednost bijelaca (A. Szymanski); Razlike između Crnaca i bijelaca i postignuće obrazovanja (A. Portes i K. L. Wilson); Prema teoriji »zastrašujućeg« kriminala (M. Silberman); Polne nejednakosti i socioekonomsko postignuće u SAD, 1962—1973 (D. L. Featherman i R. M. Hauser); Korisnost obrazovanja i atraktivnosti za postizanje statusa žene kroz udaju (P. A. Taylor i N. D. Glenn); Profesionalna pokretljivost u industrijskim društvima (L. E. Hazelrigg i A. Garnier); Strukturalne determinante fertiliteta u Latinskoj Americi: 1800—1970 (Philips Cuttright, M. Hout i D. R. Johnson); Društvena klasa i roditeljske vrijednosti za djecu (J. D. Wright i S. R. Wright); Rasa, »obaveza na devijantnost« i »identificiranje s kriminalcem« (A. R. Harris).

Autor posljednjeg članka bavi se problemom rasnih odnosa, posebice se interesirajući za »obaveze devijantnosti« u diskriminiranih. Radi seo situaciji gdje se kategorija »social member« (član društva) stvarno znači biti bijelac, odnosno »being black« izjednačuje s »being criminal«. Dakako, nije ovdje riječ samo o tome kako u tom odnosu bijelac »vidi« crnca, ili, kako s druge strane, taj odnos vidi crnac — npr. postoji »njihov« kodeks za »njihove« prijestupnike i postoji kodeks za »još neke«, »za one druge« prijestupnike. Takva psihologija, utemeljena na postojećim društvenim odnosima, pisutna je kako u bijelaca (da se obojeni izjednačuju s kriminalcima), tako i u crnaca (da su »ona druga vrsta« prijestupnika). Harris primjećuje da ponašanje diskriminiranih ne ostaje samo na razini koja se manifestira takvom psihologijom, već da to ponašanje ima dublje utemeljenje i da se analiza ne može svesti na površinsko odslikavanje, deskripciju određenog načina ponašanja, odnosno da treba itekako promisliti o pozadini takva ponašanja koja u sebi krije »obavezu na devijantnost«, kao oblik protesta protiv diskriminacije. »Obaveza na devijantnost«, »identificiranje s kriminalcem« je stvarna potreba, potreba kao oblik samoodređenja, što istodobno, naglasimo, govori o onima spram kojih se samoodređenje vrši.

August, 1976, Volume 41 Number 4

Sadržaj:

Promjene u položaju ženske polne uloge u SAD, 1964—1974 (K. O. Mason, J. L. Czajka i S. Arber); Polne razlike u postignuću statusa u društvu (B. F. Reskin); Državna produkcija saznanja o društvu (M. Useem); Dalja promišljanja o metodološkoj analizi znakova segregacije (C. F. Cortese, R. F. Falk i J. K. Cohen); Svjetska ekonomija i raspodjela prihoda među državama: Međunarodna studija (R. Rubinson); Devijantnost i moral, granice (P. Lauderdale); Profitne i neprofitne orijentacije: Studije o manjim bolnicama (W. A. Rushing); Struktura zajednice i poredak liderstva: Multidimenzionalna analiza (M. D. Grimes, Ch. M. Bonjean, J. L. Lyon i R. L. Lineberry); Neuspjeh u sportu (D. W. Ball); Društvena moć i donošenje odluka (R. A. Smith).

Predmet izlaganja autora potonjeg članka je društvena moć i donošenje odluka, odnosno u kakvom su odnosu društvena moć i političke odluke. Smith pokušava pojasniti dokle seže utjecaj društvene strukture, i moć zajednice nad donesenim (i donošenjem) političkih doluka. Pitanje se svodi na to da li mnoštvo segmentiranih programa doprinosi »raspršenju« moći i da li cjeloviti, »uniformirani« programi doprinose koncentraciji moći. Zatim da li »uniformirani« programi koji su »visokoideologizirani« trebaju različit stupanj moći od onih programa koji su »rutinski«.

Smith postavlja interesantna pitanja; međutim, treba napomenuti da su i »visokoideologizirani« i »rutinski« programi ideologizirani programi. Dotle, naravno, ne sežu Smithova pitanja.

December, 1976, Volume 41 Number 6

Sadržaj:

Sociologija — za koga? (A. M. Lee); Žestoki činovi i žestoka vremena (D. Archer i R. Gartner); Selekcija i alokacija kroz školu (K. L. Alexander i E. L. McDill); Dvosmislenost i međupromjenljivost u ulozi pripisivanja: Efekt roditeljskog »odgovora« (R. H. Turner i N. Shosid); Klasni segmenti: Agrarno vlasništvo i političko vodstvo u kapitalističkoj klasi Čilea (M. Zeitlin, W. L. Neuman i R. E. Ratcliff); Društvena asimilacija među američkim katoličkim nacionalnim skupinama (R. D. Alba); Ambivalencija kao sociološko objašnjenje: Primjer kulturološkog objašnjenja problema alkoholizma (R. Room); Postignuće i održavanje statusa: Studija uzorka starije dobi (J. C. Henretta i R. T. Campbell).
zUeniatrdgo

Autor potonje studije interesira kakav je odnos između postignuća statusa i održavanja tog statusa, posebice u starijoj dobi. Zaključuju da su faktori koji odlučuju o primanju pri povlačenju, odlasku s posla, odlasku u penziju, su isti oni faktori koji determiniraju primanja prije tog povlačenja.

Postignuće statusa, kao jedan od aspekata klasnog sistema, time povezan hijerarhijski odnos samo su jedna strana kojom se manifestira odnos nejednakosti, a druga strana je ustrajavanje klasnog sistema u procesu povezivanja jedne hijerarhije »na drugu« koje se odvija usprkos (ili, baš po toj logici?) promjena koje prate starenje. Ovaj princip hijerarhije, (na koncu — misterije birokracije) naglasimo usuglašen je s relacijom koju ima održavanje statusa i postignuće statusa kao što autori kažu — status u starijoj dobi u uskoj je vezi s ranijim statusom). Naime, održanje principa hijerarhije koji pravi određenu statusnu razdiobu garant je funkcioniranja i održanja cjelokupnog sistema. Jer, postojanje socijalne sigurnosti, sigurnosti da će se postignuti status i održati obvezuje nosioce tog statusa da podržavaju i održavaju sistem koji im taj status pribavlja. Tako garancija sistema nosiocima određenog statusa da će ga i održati predstavlja istodobno garant sistemu da će biti podržan i održan.

Josip Herceg